

Documents d'Anàlisi Geogràfica

51

Núm. 51, 2008, ISSN 0212-1573, <http://ddd.uab.cat/record/14>

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions

Universitat
de Girona

NORMES PER A LA TRAMESA D'ORIGINALS

1. Els articles tramesos a la revista hauran de ser originals. Caldrà enviar-los electrònicament a: revista.dag@uab.es, sense identificar-ne l'autor o l'autora en el nom de l'arxiu, per assegurar l'anonimat quan s'envii als censors i a les censors. Quan no es disposi d'accés a correu electrònic, es pot fer arribar l'original i dues còpies en paper, així com el text en suport magnètic, per correu postal a: Documents d'Anàlisi Geogràfica. Departament de Geografia. Edifici B. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), Espanya.

Els articles s'han de mecanografiar en qualsevol dels processadors de text habituals (per a PC o per a Macintosh) a doble espai, font Times 12, en format de paper DIN A4 i amb una redacció clara i entenedora. Es deixarà prou marge a l'esquerra per poder-hi fer anotacions i amb numeració correlativa a l'angle superior dret. Els articles no podran superar les set mil paraules, inclosos el text, tot el material gràfic, les notes i la bibliografia. Als articles dirigits a la secció «Estats de la qüestió i documentació» no hi haurà més de quatre mil paraules. Les ressenyes no superaran les mil cinc-cents paraules. En un full separat del text de l'article, s'hi farà constar la informació següent: títol de l'article, nom complet i cognom o cognoms de l'autor o l'autora, professió, adreça postal professional i adreça electrònica, telèfon i/o fax. A l'inici de l'article, hi constarà un resum de 150 paraules en català, castellà, anglès i francès, i entre tres i cinc mots clau en les quatre llengües esmentades, que permetin classificar l'article i identificar-lo. La redacció de DAG donarà facilitats per completar el procés de traducció al català quan sigui necessari.

Excepcionalment, la revista acceptarà articles en anglès a criteri del Consell Editor.

2. Per a les **referències bibliogràfiques**, caldrà atènyer-se als aspectes següents:

Les al·lusions a autors en el text aniran normalment acompanyades d'una referència afegida a continuació entre parèntesis (cognom de l'autor, any de publicació i, eventualment, la pàgina); en el cas d'una citació textual, a continuació del text, s'hi afegirà aquesta referència entre parèntesis, que inclourà necessàriament la pàgina.

3. Al final de l'article, s'hi inclourà, per ordre alfabètic, una **bibliografia** amb les referències completes que permetin identificar els treballs. Per tant,

a) quan es tracti d'un llibre:

Autor, cognom amb majúscula, nom sencer; any de publicació entre parèntesis; títol del llibre en cursiva; lloc d'edició; editorial.

b) quan es tracti d'un article:

Autor, cognom amb majúscula, nom sencer; any de publicació entre parèntesis; títol de l'article entre cometes; títol de la revista en cursiva; volum i número; pàgines inicial i final.

c) quan es tracti d'una pàgina web:

referència completa de la pàgina consultada i data de la consulta.

Convé d'evitar les notes o reduir-les al mínim, numerar-les i posar-les sempre a peu de pàgina. Per a les al·lusions i citacions, cal observar els mateixos criteris que a la resta del text.

4. Les **taules** —l'única denominació utilitzada per a tota mena de quadres, relacions estadístiques, etc.— aniran numerades en xifres aràbigues i estaran inserides en el text, on s'haurà de fer una referència explícita a aquestes.

5. Les **il·lustracions** també han d'estar referenciades en el text i han d'atendre les indicacions següents:

a) Les fotografies han de ser enviades en format .jpg amb la mínima compressió. La mida mínima ha de ser de 10 x 15 cm i 300 ppp.

- b) Tots els gràfics han d'incloure el títol, la llegenda i la font.
- c) Tots els mapes han d'incloure el títol, la llegenda, la font, l'orientació i l'escala gràfica.

Totes les il·lustracions han de ser en blanc i negre. La publicació en color només s'admetrà excepcionalment i amb el cost afegit a càrrec de l'autor o de l'autora, prèvia presentació de presupost.

6. La Redacció es reserva el dret de retornar els articles que no compleixin aquestes normes o, si escau, d'adaptar-los-hi.

7. Aquesta revista es regeix per un sistema de censors i censors totalment anònim. En el cas que l'article sigui acceptat, però que els censors i les censors considerin oportú incloure-hi determinades modificacions, la Redacció les trametrà a l'autor o a l'autora perquè les prengui en consideració.

8. L'autor o l'autora adjuntarà una declaració signada on expressarà que l'article no ha estat publicat ni enviat a cap més revista i que es compromet a no fer-ho abans que DAG hagi pres una decisió sobre la publicació.

9. El Consell de Redacció de DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA ha acordat afegir-se a les recomanacions de la UNESCO referents a un ús no sexista del llenguatge, i demana als autors i a les autores que les tinguin en compte.

NORMAS PARA EL ENVÍO DE ORIGINALES

1. Los artículos presentados a la revista deberán ser originales. Se enviarán electrónicamente a: revista.dag@uab.es, sin identificar el autor o autora en el nombre del archivo a fin de asegurar el anonimato en el momento de enviarse el artículo a los censores y censoras. En el caso de no disponer de acceso al correo electrónico, se deberá enviar el original y dos copias en papel, así como el texto en soporte magnético, por correo postal a: Documents d'Anàlisi Geogràfica. Departament de Geografia. Edifici B. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), España.

Los artículos deberán mecanografiarse en cualquiera de los procesadores de texto habituales (para PC o Macintosh) a doble espacio, fuente Times 12, en formato de papel DIN A4 y con una redacción clara e inteligible. Se dejará margen suficiente a la izquierda para hacer anotaciones y con numeración correlativa en el ángulo superior derecho. Los artículos en ningún caso podrán superar las siete mil palabras, incluyendo el texto, todo el material gráfico, las notas y la bibliografía. Los artículos dirigidos a la sección "Estados de la cuestión y documentación" no superarán las cuatro mil palabras. Las recensiones no superarán las mil quinientas palabras. En una hoja separada del texto del artículo, constará la información siguiente: título del artículo, nombre completo y apellido del autor o autora, profesión, dirección postal y dirección electrónica, teléfono y/o fax. Al inicio del artículo constará un resumen de 150 palabras en catalán, castellano, inglés y francés, y entre tres y cinco palabras clave en las cuatro lenguas citadas, que permitan la clasificación e identificación del artículo. La redacción de DAG facilitará la traducción al catalán cuando sea necesario.

Excepcionalmente, la revista aceptará artículos en inglés a criterio del Consejo Editor.

2. En cuanto a las **referencias bibliográficas** habrá que atenderse a lo siguiente:

Las alusiones a autores en el texto irán acompañadas normalmente de una referencia explícita añadida a continuación entre paréntesis (nombre del autor, año de publicación y even-

tualmente la página); en el caso de una cita textual, a continuación del texto se añadirá esta referencia entre paréntesis, en la que constará necesariamente la página.

3. Al final del artículo se incluirá, por orden alfabético, una **bibliografía** con las referencias completas que permitan la identificación de los trabajos. Por tanto:

- a) cuando se trate de un libro:
Autor, apellido en mayúscula, nombre completo; año de publicación entre paréntesis; título del libro en cursiva; lugar de edición; editorial.
- b) cuando se trate de un artículo:
Autor, apellido en mayúscula, nombre completo; año de publicación entre paréntesis; título del artículo entre comillas; título de la revista en cursiva; volumen y número; páginas inicial y final.
- c) cuando se trate de una página web:
Referencia completa de la página consultada y fecha de la consulta.

Conviene evitar las notas a pie de página o reducirlas al mínimo, numerarlas y ponerlas siempre a pie de página. Para las alusiones y citas, ser observarán los mismos criterios que en el resto del texto.

4. Los **cuadros** –única denominación que se utilizará para todo tipo de de tablas y relaciones estadísticas- se numerarán en cifras arábicas, estarán inseridos en el texto y deberán ser referenciados explícitamente en el mismo.

5. Las **ilustraciones** también han de ser referenciadas en el texto y se ajustarán a las indicaciones siguientes:

- a) Las fotografías han de ser enviadas en formato .jpg con la mínima compresión. El tamaño mínimo será de 10 x 15 cm. y 300 ppp.
- b) Todos los gráficos han de incluir el título, la leyenda y la fuente.
- c) Todos los mapas han de incluir el título, la leyenda, la fuente, la orientación y la escala gráfica.

Todas las ilustraciones han de ser en blanco y negro. La publicación en color solo se aceptará excepcionalmente y con el coste añadido a cargo del autor o autora, previa presentación de presupuesto.

6. La redacción se reserva el derecho a devolver los artículos que no cumplan estas normas o, en su caso, de adaptarlos a éstas.

7. Esta revista se rige por un sistema de censores y censoras totalmente anónimo. En el caso que el artículo sea aceptado, pero los censores y censoras consideren imprescindible la inclusión de determinadas modificaciones, la Redacción lo remitirá al autor o autora para que las efectúe.

8. El autor o autora adjuntará una declaración firmada haciendo constar que el artículo no ha sido publicado ni se ha enviado a ninguna otra revista y que se compromete a no hacerlo antes que DAG haya tomado una decisión sobre la publicación.

9. El Consejo de Redacción de DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA ha decidido añadirse a las recomendaciones de la UNESCO referentes a un uso no sexista del lenguaje, por lo que pide a los autores y autoras que las tengan en cuenta.

INSTRUCTIONS AUX AUTEURS

1. Les articles remis à la rédaction doivent être des travaux originels. Ils doivent être envoyés électroniquement à : revista.dag@uab.es , l'auteur ne doit pas être identifiable dans le nom de l'archive, à fin d'assurer l'anonymat au moment de l'envoyer aux lecteurs. Si on n'a pas d'accès à l'e-mail, l'article original et deux copies en papier, et une copie du texte en support magnétique (disquette ou CD) peuvent être envoyés par poste à: Documents d'Anàlisi Geogràfica. Departament de Geografia. Edifici B. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), Espagne.

Les articles doivent être dactylographiés en un logiciel de traitement des textes habituel (sur PC ou Macintosh) à double interligne, Times 12, sur format DIN A4 et avec une rédaction claire et intelligible. On laissera à gauche une marge suffisante qui permette faire des annotations et les pages seront numérotées corrélativement sur l'angle supérieur droit. Les articles ne peuvent pas dépasser les 7000 mots, y compris le texte, toute le matériel graphique, les cartes et la bibliographie. Les textes adressés à la section « États de la Question et Documentation » auront une longueur maximum de 4000 mots. Les comptes-rendus des livres ne peuvent pas dépasser les 1500 mots. En page séparée du texte de l'article, les informations suivantes doivent être consignées: titre de l'article, prénom et nom complet de l'auteur, profession et adresse postale professionnelle, et e-mail, téléphone ou fax. Au début de l'article doit figurer un résumé de 150 mots en catalan, espagnol, anglais et français, et entre trois et cinq mots-clés en les quatre langues citées, lesquelles doivent permettre la classification et identification de l'article. La rédaction de DAG facilitera la traduction au catalan si nécessaire.

De manière exceptionnelle la revue acceptera des articles en anglais selon critère des éditeurs.

2. En relation aux **références bibliographiques** il faudra suivre les identifications suivantes :

Les citations d'auteurs dans le texte doivent être accompagnés d'une référence entre parenthèses (nom de l'auteur, prénom complète, date de la publication et, éventuellement, pagination) ; les citations textuelles doivent être suivies d'une référence entre parenthèses comprenant nécessairement la pagination.

3. À la fin de l'article on ajoutera, dans l'ordre alphabétique, une **bibliographie** avec les références complètes permettant d'identifier les travaux cités dans le texte :

a) S'il s'agit d'un livre :

Auteur, nom en majuscules, prénom complet ; date de publication entre parenthèses ; titre de l'ouvrage en italiques ; ville de l'édition ; maison d'édition.

b) S'il s'agit d'un article :

Auteur, nom en majuscules, prénom complet ; titre de l'article entre guillemets ; titre de la revue en italiques ; volume, numéro, pagination.

c) S'il s'agit d'une page web :

Référence complète de la page consultée et date de consultation.

Il est souhaitable d'éviter les notes dans le bas de la page ou les réduire au maximum ; elles seront numérotées et mises toujours dans le bas de la page. Les allusions et citations doivent respecter les mêmes instructions mentionnées pour le texte.

4. Les **tableaux** (avec ce nom on comprend toute sorte de cadres, relations statistiques, etc.), numérotées en chiffres arabes et dans le texte, doivent faire l'objet de références explicites dans le texte.

5. Les **illustrations** doivent faire l'objet aussi de références explicites dans le texte et attendre les indications suivantes :

- a) Les **photographies** doivent être en format .jpg avec compression minimum. Le format minimum doit être de 10 x 15 cm et 300 ppp.
- b) Tous les **graphiques** doivent avoir le titre, la légende et la source.
- c) Toutes les **cartes** doivent avoir le titre, la légende, la source, l'orientation et l'échelle graphique.

Toutes les illustrations doivent être en blanc et noire. La publication en couleur seulement sera permise exceptionnellement et avec les frais à la charge de l'auteur, après présentation du budget.

6. La Rédaction s'adapte le droit de renvoyer les articles ne respectant pas ces normes ou, le cas échéant, de les adapter à celles-ci.

7. Les manuscrits sont soumis anonymement à des lecteurs. Une fois l'article reçu, le Comité de Rédaction transmettra à l'auteur, le cas échéant, les commentaires des lecteurs afin qu'il puisse introduire les changements proposés.

8. L'auteur doit ajouter une déclaration qui justifie que l'article n'a été publié ni envoyé à aucune autre revue et qu'il s'engage à ne le faire pas avant que DAG prenne une décision sur la publication.

9. Le Comité de Rédaction de DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA a décidé de faire siennes les recommandations de l'UNESCO pour un usage non sexiste du langage, et demande aux auteurs de les prendre en considération.

INSTRUCTIONS FOR AUTHORS

1. Manuscripts submitted for publication must be original. They will be sent electronically to: revista.dag@uab.es, without identifying the name of the author(s) in the filename so anonymity is ensured when sending the article for review. If access to e-mail is not possible, three copies of the manuscript plus another copy in diskette or CD should be sent by postal mail to: Documents d'Anàlisi Geogràfica. Departament de Geografia. Edifici B. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), España. Manuscripts should be typed in any of the standard word processors (PC or Macintosh) double spaced, using Times 12 font, and in DIN A 4 paper. They must have a left margin wide enough (3-4 cm) for annotations. Pages should be numbered correlatively at the upper right margin. Maximum length for manuscripts is 7000 words, including main text, figures, notes and references. Manuscripts addressed to the Section "State of the Art and Documentation" will not exceed 4000 words, and book reviews should be limited to 1500 words.

A separate title page (first page of the manuscript) should include the following: Title of the manuscript, author(s) full name(s), professional status and professional address, together with telephone and fax numbers and electronic mail. On the second page (first page of the text) the title must be repeated and a 150-word abstract (In English and if possible in Spanish, Catalan, and French) added. 3-5 keywords must be supplied as well. The Editorial Board will help with the translation of the abstracts if needed.

Exceptionally and at the discretion of the Editorial Board, the journal will accept manuscripts written in English.

2. Regarding references, authors should take into account the following rules: Mention of other authors in the text should normally be followed by a citation in parenthesis (author's name, year of publication and, if relevant, page(s)). If a quotation is included, the ensuing citation must include the page number.

3. At the end of the paper, the author(s) must include a list of references in alphabetical order and expressed in the following manner:

a) For books:

Author's family name in capital letters, full name; year of publication between brackets; title of the book in italics, place of publication, and publisher.

b) For papers

Author's family name in capital letters, full name; year of publication between brackets; title of the article between quotation marks; journal title in italics, volume and number; pages.

c) For websites:

Full reference of the web page accessed and last date of accession.

Footnotes should be avoided. If needed, they must be numbered in Arabic and placed at the end of the corresponding page. If footnotes contain citations they should follow the rules stated above for citations.

4. All data, statistical material, etc, are referred to as **tables**. They should be numbered in Arabic, will be inserted in the text together with an explicit reference to them.

5. Illustrations must also be referenced in the text and will observe the following rules:

a) Photographs must be sent in .jpg format and with the minimum compression. Minimum size is 10 x 15 cm. and 300 ppp.

b) All figures must include title, legend and source.

c) All maps must include title, legend, source, graphic scale and orientation.

All illustrations must be in black and white. Colour illustrations will only be accepted exceptionally and charged to author(s) with a previous consultation.

6. The Editorial Board reserves the right to return the manuscripts not complying with these norms or to adapt manuscripts to the norms if needed.

7. Documents d'Anàlisi Geogràfica is a refereed journal. If the manuscript is accepted for publication but in the opinion of the reviewers modifications are needed, the Editorial Board will return the manuscript for revision.

8. Author(s) will submit a written letter stating that the manuscript has not been published elsewhere and that it will not be sent to another journal until the Editorial Board has reached a decision about publication

9. The Editorial Board of DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA has decided to adhere to the UNESCO recommendations regarding a non sexist and non racist use of the language. Therefore it asks author(s) to take those indications into account.

DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA és una revista acadèmica adreçada als estudiosos i professionals que s'interroguen sobre les interaccions entre natura, societat, política, economia i cultura que es donen sobre l'espai a les diferents escales, i davant les quals la geografia hi aporta anàlisis o respostes. Té per objectiu la publicació de textos inèdits procedents de la recerca feta per investigadors d'arreu del món relacionats amb la ciència geogràfica i amb les disciplines afins i preveu, al mateix temps, la difusió de publicacions i d'esdeveniments científics que hi són vinculats. Editada conjuntament pel Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona i per la Secció de Geografia de la Universitat de Girona, DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA té una periodicitat semestral.

Les opinions expressades en articles, notes, informacions, ressenyes i treballs publicats a DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA són d'exclusiva responsabilitat dels seus autors.

Aquesta revista es regeix pel sistema de censors.

Bases de dades en què DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA està referenciada

- Dialnet (Unirioja)
- Francis (núms. 3,5-6, 8-10, 14-20, 24-26, anys 1983-1995)
- Geographical Abstracts. Human Geography
- Geobase (Elsevier, acord juny 2004)
- GeoRef
- Índice Español de Ciencias Sociales y Humanidades (ISOC-CSIC)
- IN-RECS (Índice de impacto de Revistas Españolas de Ciencias Sociales)
- Latindex
- Scopus (Elsevier, acord octubre 2004)
- RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert)
- RESH (Revistas Españolas de Ciencias Sociales y Humanas)

Editors

Mireia Baylina i Ferré (Universitat Autònoma de Barcelona),
Anna Ribas i Palom (Universitat de Girona),
David Saurí i Pujol (Universitat Autònoma de Barcelona)

Consell de redacció

Gemma Cànoves i Valiente (UAB),
Joan Carles Llundés i Coit (UAB),
Juan Antonio Módenes Cabrerizo (UAB),
Xavier Oliveras i González (UAB)
Xavier Pons i Fernàndez (UAB),
Maria Prats i Ferret (UAB),
Lluís Ribera i Masgrau (UdG)
Antonio Miguel Solana Solana (UAB)

Consell assessor

Lourdes Beneria (Cornell University), Maryse Clary (Universitat d'Aix-Marseille), Muriel Casals (Universitat Autònoma de Barcelona), Marcelo Escolar (Universidad de Buenos Aires), Maria Dolors Garcia Ramon (Universitat Autònoma de Barcelona), Josefina Gómez Mendoza (Universidad Autónoma de Madrid), Francesco Indovina (Istituto Universitario di Architettura de Venezia), Enric Lluch (Universitat Autònoma de Barcelona), Joan Mateu (Universitat de València), Ricardo Méndez (CSIC), Janet Morsen (University of California Davis), Joan Nogué i Font (Universitat de Girona), Jorge Olcina (Universitat d'Alacant), Emma Pérez Chacón (Universidad de Las Palmas de Gran Canaria), Lluís Riudor (Universitat Pompeu Fabra), Erik Swyngedouw (University of Oxford), Antoni Francisc Tulla (Universitat Autònoma de Barcelona), Maria Villanueva (Universitat Autònoma de Barcelona), Perla Zusman (Universidad de Buenos Aires).

Redacció

Universitat Autònoma de Barcelona
Departament de Geografia
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 15 27. Fax 93 581 20 01
revista.dag@uab.es

Subscripció i administració

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 10 22. Fax 93 581 32 39
sp@uab.es

Intercanvi

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques
Secció d'Intercanvi de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 11 93. Fax 93 581 32 19

Coberta

Loni Geest & Tone Høverstad

Composició

Binorama S.C.P.

Edició i impressió

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 15 96. Fax 93 581 32 39
sp@uab.es

ISSN 0212-1573

Dipòsit legal: B. 27.071-1982

Imprès a Catalunya

Imprès en paper ecològic

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia, el tractament informàtic i la distribució d'exemplars mitjançant lloguer, és rigorosament prohibida sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, i estarà sotmesa a les sancions establertes a la llei. S'autoritza la reproducció del sumari i dels resums sempre que n'aparegui la procedència.

Documents d'Anàlisi Geogràfica

51

Sumari

Documents d'Anàlisi Geogràfica = Doc. Anàl. Geogr.

Núm. 51, p. 1-180, 2008, ISSN 0212-1573

<http://ddd.uab.cat/record/14>

Articles

- 13-37 AGÜERA CABO, Mercè (Universitat de Girona. Departament de Geografia)
L'activisme femení en conflictes ambientals. Reflexions en clau femenina i apunts per a la gestió del medi. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2008, núm. 51, p. 13-37.

Quins són els arguments que porten les dones a implicar-se en la lluita ciutadana relacionada amb conflictes ambientals locals? És rellevant l'experiència de gènere per interpretar el seu activisme? A partir de l'anàlisi de tres plataformes ciutadanes sorgides al nord-est de Catalunya arran de problemàtiques territorials de caràcter ambiental, l'article explora la rellevància del gènere en els motius de mobilització de les dones.

La recerca, inspirada en la teoria ecofeminista, parteix de la hipòtesi que les experiències (individuals) de la feminitat (en tant que assignacions, normes i símbols col·lectius) intervenen en el moment de conformar la nostra percepció, vivència i valoració de l'entorn, i que, per tant, poden filtrar-se en els motius que animen l'activisme de les dones. S'hi conclou que aquelles plataformes ciutadanes que canalitzen argumentacions de tipus experiencial són més atractives per a les dones. Els seus interessos, definits a partir de la vivència de gènere, se centren en la salut, la qualitat de vida, l'herència ambiental i la degradació del paisatge. En l'organització en què domina una orientació ideològica, en canvi, les dones hi són menys nombroses que els homes, joves, i amb un alt nivell educatiu. Les seves opinions no segueixen les tendències observades en les altres dues organitzacions. En la darrera part de l'article, s'hi reflexiona sobre aquestes conclusions en relació amb dos temes complementaris. Primer, s'hi debat des del pensament feminista sobre la hipòtesi de «tenir cura» com a rol de la feminitat que permet interpretar l'activisme ambiental femení. Segon, s'hi planteja una discussió des de la perspectiva dels estudis de gènere sobre la crisi de legitimitat política que caracteritza els conflictes ambientals locals.

Paraules clau: gènere, conflicte ambiental, ecofeminisme, participació ciutadana.

L'activisme féminin en conflits environnementaux. Réflexions féministes et notes pour la gestion environnemental

Quels sont les arguments qu'ils portent aux femmes à s'impliquer dans la lutte citoyenne en conflits environnementaux locaux? Est-ce que l'expérience de genre est remarquable pour interpréter leur activisme?

A partir de l'analyse de trois mouvements citoyens surgis au nord-est de la Catalogne par suite de problématiques territoriales de caractère environnemental, l'article explore l'importance du genre dans les raisons de mobilisation des femmes.

Cette recherche, inspirée dans la théorie ecoféministe, part de l'hypothèse que les expériences (individuelles) de la féminité (en tant que des assignations, des normes et des symboles collectifs) participent à conformer notre perception, expérience et estimation de l'entourage, et que, par conséquent, ils peuvent se filtrer dans les raisons qui animent l'activisme des femmes. Ces mouvements citoyens qui canalisent des argumentations expérientielles sont plus attractifs pour les femmes. Leurs intérêts, définis à partir de l'expérience de genre, se concentrent sur la santé, la qualité de vie, l'héritage environnemental et la dégradation du paysage. Dans le mouvement où domine une orientation idéologique, en revanche, le nombre des femmes est inférieur que les hommes, jeunes, et avec un haut niveau indicateur. Leurs opinions ne suivent pas les tendances observées dans les autres deux organisations.

Dans la dernière partie de l'article on réfléchit sur ces conclusions en relation à deux sujets complémentaires. D'abord, il se débat depuis la pensée féministe sur l'hypothèse du «prendre soin» comme rôle de la féminité qui permet d'interpréter l'activisme féminin. Aussi une discussion est proposée depuis la perspective des études de genre sur la crise de légitimité politique qui caractérise les conflits environnementaux locaux.

Mots clé: genre, conflit environnemental, écoféminisme, participation publique.

Female activism in environmental conflicts. Feminist thoughts and notes for the environmental management

What are the arguments behind women who engage in citizens' fights against local environmental conflicts? Is gender relevant to interpret their activism? The article shows results from a research focused on three citizens' committees for environmental problems in Catalonia, and explores the relevance of gender in the reasons for campaigning of women.

The study is based in ecofeminist theory. The main hypothesis is that the (individual) experience of femininity (understood as collective norms and symbols) shapes our perceptions, experiences and values about the environment. The conclusions point that citizens' committees using experience-based reasons are appealing for women. Their interests are framed in the gender experience, and focus on health, quality of life, environmental heritage and landscape degradation. Women are less numerous, younger and with higher education degrees in the organisation with an ideological orientation. Their opinions are also different from the other two organisations. A reflexion on two related topics derived from those conclusions is found in the last part of the article. First, we discuss about the «caring» hypothesis to explain women's environmental activism from the point of view of feminism. Second, we introduce the issue of the political legitimacy crisis proper of local environmental conflicts from the point of view of gender studies.

Key words: gender, environmental conflict, ecofeminism, public participation.

39-57 CAMPOS SÁNCHEZ, Minerva; BOADA JUNCA, Martí (Universitat Autònoma de Barcelona. Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental)

Integración de diferentes modelos de protección para el diseño de un área natural protegida en Michoacán, México. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2008, núm. 51, p. 39-57.

En algunos países de regiones tropicales en desarrollo, la eficiencia real de las áreas naturales protegidas (ANP) ha sido mínima y, en ocasiones, antagónica a los objetivos iniciales, lo cual ha provocado como consecuencia una pérdida de servicios ambientales, sociales y económicos. A nivel efectivo, uno de los elementos clave en la planificación de una ANP, es la delimitación del polígono a partir del cual deben integrarse las diferentes líneas de gestión ambiental. A su vez, la planificación de la ANP debe ir más allá de los límites del espacio y considerar aquellos aspectos que pueden potenciar la efectividad de su gestión. En este artículo, se presenta un caso de estudio en el Estado de Michoacán, México, en el cual se plantea la integración de diferentes modelos de protección para definir una única unidad de gestión, una ANP, en la que se integren los valores socioambientales de la región.

Palabras clave: áreas naturales protegidas, planificación, gestión, socioambiental, Michoacán, México.

Intégration des différents modèles de protection pour la création d'une Aire Naturelle Protégée à Michoacán, Mexico

Dans certains pays tropicaux en voie de développement, l'efficacité réelle des aires naturelles protégées (ANP) a été minimale et parfois antagonique aux objectifs originaux, ce qui a entraîné la perte de services environnementaux, sociaux et économiques.

Au niveau opérationnel, un des éléments clef dans la planification d'une ANP, est la délimitation du polygone, dans lequel doivent s'intégrer les différentes lignes de gestion environnementale. Néanmoins la planification d'une ANP doit surpasser les limites de l'espace protégé, et tenir en compte les aspects capables de renforcer l'efficacité de sa gestion. Dans cet article on présente un cas d'étude dans l'état de Michoacán, au Mexique, pour lequel nous proposons l'intégration de différentes figures d'intérêt pour la conservation afin de définir une seule unique de gestion, une ANP, dans laquelle s'incorporent des valeurs socio environnementaux de la région.

Mots clé: aires naturelles protégées, planification, gestion, socio-environnementale, Michoacán, Mexique.

Integration of different models of protection for the design of a protected Natural Area in Michoacán, Mexico

In some countries in tropical underdeveloped regions, the authentic effectiveness of protected natural areas (PNA) has been minimal, and sometimes opposed to the main objectives of these areas, generating as a consequence the loss of environmental, social and economic services. At the operational level, one of the key elements in PNA planning is the delimitation of its borders; within the different environmental management actions are integrated. However, PNA planning has to go beyond the physical borders, and consider the aspects that can improve management effectiveness. This paper presents a case study which poses the integration of various types of figures of interest in conservation, in the definition of a unique

unit of environmental management, a PNA, which incorporates the socio-environmental values of that region of Michoacán State.

Key words: natural protected areas, planning, socio-environmental, management, Michoacan, Mexico.

59-77 **PINO, Joan; RODÀ, Ferran; BASNOU, Corina; GUIRADO, Maria** (Universitat Autònoma de Barcelona. Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals)

Canvis en la superfície i grau de fragmentació del bosc a la plana del Vallès entre els anys 1993 i 2000. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2008, núm. 51, p. 59-77.

En aquest article, s'hi analitzen la variació en la superfície de bosc, el grau de fragmentació, les cobertes d'origen del bosc guanyat i la mida i la forma dels polígons de bosc perduts i guanyats a la plana del Vallès entre 1993 i 2000, combinant les dues edicions del mapa de cobertes del sòl de Catalunya (MCSC) amb el SIG MiraMon. La disminució del bosc dens no de ribera en aquesta zona ha estat gairebé del 3% en el període d'estudi. El bosc perdut ha esdevingut majoritàriament superfície forestal no arbrada (matollars i prats), urbana i agrícola. També hi ha hagut una certa recuperació de bosc, que no compensa les pèrdues i que prové principalment de cobertes forestals no arbrades i de conreus. S'observa també un increment de la fragmentació del bosc, que ha afectat a més del 10% de la superfície de les grans àrees boscoses. S'hi comenten finalment la validesa del mètode i les implicacions ecològiques i de conservació d'aquests resultats.

Paraules clau: fragmentació, canvis en les cobertes i usos del sòl, mapa de cobertes del sòl de Catalunya, ecologia del paisatge, Vallès, àrea metropolitana de Barcelona.

Changements de la surface et la fragmentation de la forêt dans la plaine du Vallès entre 1993 et 2000

Les changements de la surface de forêt, la fragmentation, les couvertures d'origine de la forêt gagné et du destin de la forêt perdue, et la taille et forme des taches gagnées et perdues de forêt entre 1993 et 2000 ont été évalués a la plaine du Vallès (aire métropolitaine de Barcelone), en combinant les deux éditions de la carte de couverture du sol de la Catalogne (MCSC) avec le SIG MiraMon. La forêt dense non de galerie est réduite d'un 3% à l'aire d'étude. Il y a eu un petit rétablissement de forêt qui n'a pas compensé les pertes et qui viens principalement des fourrés-pelouses et des cultures. On a également observé une augmentation de fragmentation de la forêt, affectant plus de 10% de la surface des grandes aires forestières. On commente finalement l'utilité de la méthodologie et les implications écologiques de ces résultats pour la conservation.

Mots clé: fragmentation, changement des couvertures et des usages du sol, carte des couvertures du sol de la Catalogne, écologie du paysage, Vallès, aire métropolitaine de Barcelone.

Changes in forest area and fragmentation in the Vallès lowlands between the years 1993 and 2000

Changes in forest area, forest fragmentation, the land cover classes of origin of the gained forest and of destiny of the lost forest, and size and form of the gained and

lost forest patches were evaluated in the Vallès lowlands (Barcelona Metropolitan Area) between 1993 and 2000, by combining the two editions of the land cover map of Catalonia (MCSC) using the MiraMon SIG. The area occupied by dense, non-riparian forest decreased by 3% in the studied period. The lost forest has been substituted by shrublands-grasslands, urban land, and croplands. There has been a small recovery of forest as well, mainly from shrublands-grasslands and croplands, which does not compensate the forest loss. An increase of forest fragmentation has also been observed, affecting more than 10% of the surface of the large forest areas. The validity of the methodology and the ecological implications of these results for conservation are finally addressed.

Key words: fragmentation, land use and cover change, land cover map of Catalonia, landscape ecology, Vallès, Barcelona Metropolitan Area

- 79-109 **RICO AMORÓS, Antonio M.; HERNÁNDEZ HERNÁNDEZ, María** (Universidad de Alicante. Instituto Universitario de Geografía)
Ordenación del territorio, escasez de recursos hídricos, competencia de usos e intensificación de las demandas urbano-turísticas en la Comunidad Valenciana. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2008, núm. 51, p. 79-109.

A partir del acusado desequilibrio espacial de recursos hídricos existente en la Comunidad Valenciana, intensificado por la demanda, se analizan las competencias en torno al agua, que se plantean entre los regadíos y los abastecimientos urbano-turísticos. Un factor determinante es la deficiente calidad de los escasos recursos hídricos disponibles, lo que otorga un alto valor estratégico al trasvase Tajo-Segura y a los ríos alóctonos (Júcar, Turia, Segura), cuyo aprovechamiento suscita las llamadas «guerras del agua» con regiones vecinas, sobre todo con Castilla-La Mancha. Tras una evaluación detallada de los diferentes tipos de competencia, se valora la posibilidad de establecer acuerdos entre regantes y abastecimientos, para el intercambio de derechos de uso. Se concluye con un apartado dedicado a la ordenación del territorio, que incluye propuestas para la limitación y el control de las demandas urbano-turísticas.

Palabras clave: agua, regadíos, turismo, Comunidad Valenciana, España.

Manque de recours hydriques, compétence d'utilisations et intensification des demandes urbain-touristiques dans la Communauté Valencienne

À partir de l'accusé déséquilibre spatial de recours hydriques existant dans la Communauté Valencienne, intensifié par la demande, on analyse les compétences autour de l'eau, qu'ils se posent entre les arrosable et les ravitaillements urbain-touristiques. Un facteur déterminant est la déficiente qualité des peu abondants recours hydriques disponibles, ce qu'octroie une grande valeur stratégique au trasvase Tage-sûr et les fleuves alóctonos, Júcar, Turia, Sûr, dont l'utilisation suscite les appelées «guerres de l'eau» avec régions voisines, surtout, avec Castille-la Manche. Derrière une évaluation détaillée des différents types de compétence, on évalue la possibilité d'établir accords entre regantes et ravitaillements, pour l'échange de droits d'utilisation. Il se termine, avec une section dédiée à l'Ordre du Territoire qu'il inclut proposé pour la limitation et le contrôle des demandes urbain-touristiques.

Mots clé: eau, irrigation, tourisme, region de Valence, Espagne.

Shortage of resources hídricos, competition of uses and escalation of the urban-tourist demands in the Valencian Community

From a pronounced spatial imbalance of water resources in the Valencia Region, intensified by demand, the paper analyses competition for water between irrigated lands and urban-tourist areas. A determining factor is the deficient quality of available water resources. This gives a high strategic value to Tajo-Segura transfer and to the rivers originating in other regions such as Júcar, Turia and Segura, whose use has generated the so-called «water wars» with adjoining regions, especially with Castilla-La Mancha. After a detailed report of the different kinds of competition, the possibilities of establishing (economic) agreements between water for irrigation and water for urban areas is assessed. This study concludes with a section on Land Use Planning that contains proposals to reduce and to monitor urban-tourist supplies.

Key words: water, irrigation, tourism, scarcity, Valencia region, Spain.

Estats de la Qüestió i Documentació

113-128 **MALLARACH, Josep M.** (consultor ambiental); **MARULL, Joan** (Barcelona Regional); **Pino, Joan** (Universitat Autònoma de Barcelona. Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals)

Aportacions de l'índex de connectivitat ecològica a la planificació territorial i a l'avaluació ambiental estratègica, en el context de les recerques i les polítiques de connectivitat ecològica a Catalunya. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2008, núm. 51, p. 113-128.

En el present article, s'hi descriu l'índex de connectivitat ecològica (ICE), una metodologia paramètrica per analitzar i avaluar la connectivitat dels ecosistemes terrestres, dins d'una sinopsi del desenvolupament dels estudis i les polítiques de connectivitat ecològica a Catalunya. L'ICE ha estat desenvolupat pels autors en tres versions successives al llarg dels darrers sis anys. Se n'hi exposa la motivació, les potencialitats, les aplicacions actuals i les previsible, especialment quant a la planificació territorial i l'avaluació ambiental estratègica, i se n'hi examinen les potencialitats en el marc de les possibilitats que han obert les directrius de connectivitat ecològica de Catalunya de 2006.

Paraules clau: connectivitat ecològica, índex de connectivitat ecològica, ordenació territorial i avaluació estratègica.

Apports de l'índex de connectivité écologique à la planification territoriale et l'évaluation environnementale stratégique, dans le contexte des études et les politiques de connectivité écologique en Catalogne

On décrit l'index de connectivité écologique (ICE), une méthodologie paramétrique pour analyser et évaluer la connectivité des écosystèmes terrestres, dans de contexte du développement des études et des politiques de connectivité écologique de la Catalogne espagnole, une communauté autonome qu'a pleines responsabilités dans le domaine de l'aménagement du territoire, l'évaluation environnementale et la conservation de la nature. L'ICE a été développé par les auteurs en trois ver-

sions consécutives pendant les six dernières années. On n'explique la motivation, les potentialités, leurs applications actuels i prévisibles, spécialement en ce qui concerne l'aménagement du territoire et l'évaluation environnementale stratégique. Finalement, on montre les potentialités que l'ICE offre de dans le cadre des possibilités que viennent d'ouvrir les Directrices pour la connectivité écologique de la Catalogne de 2006.

Mots clé: connectivité écologique, index de connectivité écologique, aménagement du territoire, évaluation stratégique.

Contributions of the Index of Ecological Connectivity to the territorial planning and the strategic environmental evaluation, in the context of the research and the policies ecological connectivity in Catalonia

This paper presents in short the index of ecological connectivity (IEC), a parametric methodology to analyze and evaluate the ecological connectivity of terrestrial ecosystems. This is done in the context of the development of researches and policies of ecological connectivity in Catalonia, a Spanish Autonomy with full powers in land planning, environmental evaluation and nature conservation. The IEC has been developed by the authors in three consecutive versions during the last six years. The discussion includes the motivation of the IEC, its potentialities, and its present and foreseeable applications, mainly in land planning and strategic environmental assessment. Finally there is a discussion about the potential uses of the IEC in the frame of the directives for ecological connectivity of Catalonia of 2006.

Key words: ecological connectivity, index of ecological connectivity, land planning.

129-149 FERRER GALLARDO, Xavier (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia)

Acrobacias fronterizas en Ceuta y Melilla. Explorando la gestión de los perímetros terrestres de la Unión Europea en el continente africano. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2008, núm. 51, p. 129-149.

Este texto explora la evolución de la gestión de las fronteras de Ceuta y Melilla con Marruecos, a partir de la entrada de España en la Unión Europea en 1986. Se examina el perfil progresivamente acrobático de los regímenes fronterizos euroafricanos con respecto a los flujos de personas y mercancías. Asimismo, se argumenta que la administración de las fronteras entre las dos ciudades autónomas y Marruecos acentúa la lógica contradictoria de suavización y fortificación en la que se encuentra inmerso el conjunto de las fronteras exteriores de la Unión Europea.

Palabras clave: frontera, gestión fronteriza, Ceuta, Melilla, España, Marruecos, Unión Europea, comercio irregular, inmigración.

Acrobaties frontalières à Ceuta et Melilla: Explorant la gestion des périmètres terrestres de l'Union Européenne dans le continent africain

Ce texte a pour but d'explorer l'évolution de la gestion des frontières de Ceuta et Melilla avec le Maroc à partir de l'entrée de l'Espagne dans l'Union Européenne en 1986. Nous examinons le profil de plus en plus acrobatique de ces régimes fron-

taliers en ce qui concerne les flux de personnes et de marchandises. De même, nous argumentons que l'administration des frontières entre les deux Villes Autonomes et le Maroc souligne la logique contradictoire d'adoucissement et de durcissement dans laquelle se trouve plongé l'ensemble des frontières extérieures de l'Union Européenne.

Mots clé: frontière, gestion frontalière, Ceuta, Melilla, Espagne, Maroc, Union Européenne, commerce irrégulier.

Border acrobatics in Ceuta and Melilla: Exploring the management of the EU Land perimeters in the African continent

This paper explores the evolution of the management of the Ceuta and Melilla borders with Morocco, since Spain joined the European Union in 1986. It addresses the increasingly acrobatic profile of the euro-african border regimes, with regard to people and commodity flows. Furthermore, it argues that management of the borders between the Autonomous Cities and Morocco stresses the contradictory logic of softening and fortification in which the EU external border scenario is entrenched.

Key words: border, border management, Ceuta, Melilla, Spain, Morocco, European Union, irregular trade, immigration.

151-180 Ressenyes

Barba, Joan; Mercadé, Montserrat. *Les urbanitzacions a la província de Barcelona: Localització i característiques dels sistemes de baixa densitat residencial* (Sergi Cuadrado Ciuraneta).

Basten, Ludger. *Postmoderner Urbanismus: Gestaltung in der städtischen Peripherie* (Stephanie Wilbrand).

Beltrán, Joaquín; Oso, Laura; Ribas, Natalia. *Empresariado étnico en España* (Pau Serra del Pozo).

Bolós, Jordi. *Els orígens medievals del paisatge català: L'arqueologia del paisatge com a font per a conèixer la història de Catalunya* (Pau Alegre).

Burghouwt, Guillaume. *Airline network development in Europe and its implications for airport planning* (Pere Suau).

Blunt, Alison; Dowling, Robyn. *Home* (Anna Ortiz Guitart).

Poli, Corrado. *Rivoluzione traffico. Meno mobilità più comunicazione* (Antònia Casellas).

Cembrero, Ignacio. *Vecinos alejados: Los secretos de la crisis entre España y Marruecos* (Xavier Ferrer Gallardo).

Olcina Cantos, Jorge. *Riesgo de inundaciones y ordenación del territorio en España* (Lluís Ribera Masgrau).